

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av kommunallagen och av vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 mars 2006 en proposition med förslag till lagar om ändring av kommunallagen och av vissa lagar som har samband med den (RP 8/2006 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Lagmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande lagmotion:

— LM 123/2004 rd — Toimi Kankaanniemi /kd m.fl.: Lag om ändring av kommunallagen, som remitterades till utskottet den 21 oktober 2004.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- projektchef Mika Rossi och lagstiftningsråd Auli Valli-Lintu, inrikesministeriet

- lagstiftningsråd Eija Siitari-Vanne, justitiedepartementet
- förvaltningssekreterare Anne Niemi, högsta förvaltningsdomstolen
- chefsjurist Heikki Harjula, Finlands Kommunförbund
- projektchef Kari Hakari och beslutsberedningschef Ritva Salisma, Tammerfors stad
- stadsstyrelsens ordförande Aleksii Randell, Åbo stad
- arbetsgruppsordförande Pertti Paasio, kommittén "Demokrati 2007"
- styrelseordförande Martti Jalkanen och vice ordförande Erkki Kukkonen, Finlands Kommundirektörer rf
- professor Heikki Kulla
- professor Olli Mäenpää
- professor Kaarlo Tuori.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— professor Seppo Koskinen.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN

Propositionen

Regeringen föreslår en sådan ändring av kommunallagen att fullmäktige kan välja en borgmästare och en eller flera biträdande borgmästare till kommunledningen. Kommunallagen föreslås få nya bestämmelser om förtroendevaldas rätt att få ledigt från arbetet för att sköta förtro-

endeuppdrag och om kommunens möjligheter att stödja fullmäktigegruppernas verksamhet. Dessutom föreslås ändringar i bestämmelserna om rätten att överta ärenden och om balansering av kommunens ekonomi.

Borgmästaren ska enligt förslaget utses i stället för kommundirektören. Borgmästaren och bi-

trädande borgmästaren är förtroendevalda som väljs högst för fullmäktiges mandattid och vars uppdrag kan återkallas till följd av misstroende. Borgmästaren är ordförande för kommunstyrelsen, och biträdande borgmästaren kan vara ordförande för en nämnd. En kommun som övergår till borgmästarmodellen behöver inte ha biträdande borgmästare. Till borgmästare och biträdande borgmästare kan också väljas en person som inte är ledamot i fullmäktige eller valbar till kommunstyrelsen eller till en nämnd eller som inte har kommunen som sin hemkommun.

De förtroendevalda ska ha rätt att få ledigt från arbetet för att delta i organens sammanträden. Eftersom en bestämmelse om denna rätt skrivs in i kommunallagen, föreslås nödvändiga hänvisningar bli införda i arbetsavtalslagen, statstjänstemannalagen, lagen om kommunala tjänsteinnehavare och sjömanslagen. I lagen bestäms om fullmäktige grupper och om villkoren för att stödja deras verksamhet. Kommunen kan stödja verksamhet inom fullmäktige grupperna och åtgärder genom vilka kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka främjas.

Bestämmelsen om rätt att överta ärenden gör det möjligt att ta upp ett ärende till behandling i en direktion. Då har en nämnd inte rätt att överta ärendet. Kommunerna kan dessutom komma överens om att rätten att överta ärenden inte gäller beslut av kommunernas gemensamma organ.

Enligt bestämmelserna om balansering av ekonomin ska en kommun vars balansräkning visar underskott göra upp en ekonomiplan som är i balans eller visar överskott. Planen kan gälla högst fyra år. Kommunen ska vara skyldig att göra upp ett separat, specificerat åtgärdsprogram för täckande av underskott, om underskottet i balansräkningen inte kan täckas i ekonomiplanen.

Kommunstyrelsen ska i verksamhetsberättelsen redogöra för hur balanseringen utfallit under den räkenskapsperiod som har gått ut. Revisionsnämnden ska i utvärderingsberättelsen bedöma hur balanseringen utfallit. Nämnden ska dessutom bedöma om den gällande ekonomiplanen och åtgärdsprogrammet är tillräckliga och realistiska.

Lagarna föreslås träda i kraft på våren 2006. Budgeten och ekonomiplanen ska första gången göras upp enligt förslaget år 2006, när kommunens budget för 2007 och ekonomiplanen görs upp. Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska dessutom första gången upprättas på det föreslagna sättet för räkenskapsperioden 2006, då också revisionsnämnden ska bedöma balanseringen av ekonomin.

LM 123/2004 rd Lag om ändring av kommunallagen

I motionen föreslås att kommunallagen ändras så att kommunens verksamhet leds antingen av en borgmästare, en förtroendevald i heltidssyssla eller som nu av en kommundirektör, alltså en tjänsteinnehavare. Kommunen får själv bestämma vilkendera ledarmodell den vill ha. Enligt den föreslagna borgmästarmodellen väljer kommunfullmäktige borgmästaren bland fullmäktige ledamöterna för fullmäktiges mandatperiod, dvs. för fyra år. Om kommunen stannar för en borgmästare är denne alltid kommunstyrelsens ordförande. Kommunen kan besluta att borgmästaren också ska vara kommunfullmäktiges ordförande. Den föreslagna lagen stärker den kommunala självstyrelsen. Syftet med borgmästarmodellen är att stärka en demokratisk ledning av beslutsberedningen och över lag den kommunala verksamheten. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2005.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

1. Lag om ändring av kommunallagen

Allmänt

Regeringen föreslår i propositionen nya bestämmelser i kommunallagen (365/1995) om borgmästarmodellen, förtroendevaldas rätt att få ledigt från arbetet för att sköta förtroendeuppdrag och om kommunens möjligheter att stödja fullmäktigegruppernas verksamhet. Regeringen föreslår också att bestämmelserna om rätt att överta ärenden och balansering av kommunens ekonomi ändras. Dessutom ingår i propositionen förslag till ändring av en rad lagar genom tillägg av laghänvisningar avseende förtroendevaldas rätt att få ledigt.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner förvaltningsutskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Borgmästarmodellen

Det nuvarande systemet med en kommundirektör i ledningen för kommunen får genom den föreslagna ändringen av kommunallagen ett alternativ, en så kallad borgmästarmodell där kommunens förvaltning, ekonomi och övriga verksamhet leds av en kommunal förtroendevald, en borgmästare. Borgmästaren är också ordförande för kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige väljer borgmästaren med majoritetsbeslut längst för sin mandattid. Förutom borgmästare kan kommunen ha en eller flera biträdande borgmästare som väljs av fullmäktige. Om borgmästaren eller en biträdande borgmästare inte har fullmäktiges förtroende, kan fullmäktige avsätta honom eller henne.

Utskottet konstaterade i sitt betänkande med anledning av redogörelsen om tillämpningen av den nya kommunallagen att reglerna kunde luckras upp för att medge nya alternativ i syfte att utveckla det kommunala ledarskapet (FvUB

11/2000 rd). I många kommuner har fullmäktigomotioner och utredningar gjorts om införande av borgmästarmodellen. I en kommun har beslut tagits om att införa borgmästarmodellen om lagstiftningen tillåter det. Systemet med en heltidsanställd ordförande för kommunstyrelsen har också tagits i bruk.

Det är helt på sin plats, menar utskottet, att borgmästarmodellen introduceras som ett nytt alternativ i kommunens ledningssystem. I och med den nya modellen kan det politiska ledarskapet stärkas i kommunen samtidigt som den tillför ledningssystemet ett starkare demokratiskt ansvarselement. Dessutom stärks fullmäktiges ställning.

Det relevanta är att kommunen själv får besluta om den vill ha kommundirektörs- eller borgmästarmodellen och att kommunen inom lagens ramar närmare kan bestämma hurdan borgmästarmodellen ska vara i kommunen. Det är också viktigt att de nuvarande ledarmodellerna får kvarstå. Samtidigt är det enligt utskottet önskvärt att kommunen i sitt eget arvodes- och ersättningssystem garanterar förtroendevalda i heltidssyssla samma förmåner visavi semester, sjukledigt och familjeledigt som de som föreslås för borgmästarsystemet.

Enligt den gällande kommunallagen kan en kommundirektör som valts för fullmäktiges mandattid väljas till ordförande för kommunstyrelsen. Enligt erhållen utredning har inte en enda kommun gått in för detta system under bestämmelsens giltighetstid. Bestämmelsen tillkom i tiden som en kompromiss i ambitionen att skapa ett system likt borgmästarmodellen där ledaren är en förtroendevald. När borgmästarmodellen nu föreslås kan bestämmelsen lämpligen strykas av den anledningen att ledningssystemen då blir klara och tydliga.

Den nya 32 a § som föreslås i kommunlagen har särskilda regler för bland annat borgmästarens och biträdande borgmästarens valbarhet. Med avvikelser från de allmänna valbarhetsvillkoren i kommunallagens 33 § kan till borgmästare och biträdande borgmästare också väljas en

person som inte har kommunen som sin hemkommun. De övriga allmänna valbarhetsvillkoren, såsom att personen ska ha rösträtt och inte stå under förmynderskap, gäller också borgmästaren och biträdande borgmästaren. Utskottet påpekar att enligt den föreslagna bestämmelsen kan fullmäktige besluta att borgmästaren och biträdande borgmästaren ska vara fullmäktigeledamot i kommunen. I det fallet gäller också hemkommunkravet. Det föreslås att en person som inte är valbar till kommunstyrelsen eller en nämnd ska kunna väljas till borgmästare eller biträdande borgmästare. Borgmästarens och biträdande borgmästarens valbarhet rör sig på det hela taget över ett brett register, och lagen ger kommunen möjligheter att fatta närmare beslut om eventuella tillägsvillkor för borgmästaren och biträdande borgmästaren. Detta är enligt utskottet en motiverad premis som tar hänsyn till den kommunala självstyrelsen. Utskottet påpekar att kommunen givetvis ska följa bl.a. jävsreglerna i 52 § när den behandlar ärenden och fattar beslut om dem.

Beslutet om lön och ersättningar till borgmästaren och biträdande borgmästaren fattas enligt förslaget av fullmäktige. Borgmästaren och biträdande borgmästaren har rätt till semester, sjukledighet och familjeledighet på samma grunder som kommunala tjänsteinnehavare. Ordet "lön" är enligt utskottet en bra benämning på den inkomst borgmästaren och biträdande borgmästaren får till åtskillnad från andra arvoden för förtroendeuppdrag. De har en annan position än andra förtroendevalda och den ersättning de får för sitt förtroendeuppdrag skiljer sig från andra arvoden bl.a. såtillvida att den läggs till grund för exempelvis den moderskapsdagpenning och föräldrapenning som folkpensionsanstalten betalar. Genom ordvalet har man velat undvika tolkningssvårigheter i fråga om vad som är inkomst vid beräkningen av borgmästarens och biträdande borgmästarens förmåner. Utskottet vill understryka att trots ordet lön är borgmästaren och biträdande borgmästaren kommunala förtroendevalda.

Fullmäktige föreslås under pågående mandatid kunna återkalla uppdraget för borgmästaren

eller en biträdande borgmästare, om han eller hon inte åtnjuter fullmäktiges förtroende. Den stora skillnaden mellan borgmästare och kommundirektör är att borgmästaren handhar ett förtroendeuppdrag och kommundirektören är anställd i tjänsteförhållande. Bestämmelserna om återkallande av uppdraget för borgmästaren eller en biträdande borgmästare är med rätta inplacerade i 21 § om återkallande av förtroendeuppdrag och i dem har hänsyn tagits till det med förtroendeuppdrag förknippade politiska ansvaret. Men här vill utskottet fästa uppmärksamheten vid propositionsmotiven som säger att grunderna inte behöver uppges på motsvarande sätt som i fråga om en kommundirektör när ett förtroendeuppdrag återkallas. Utskottet understryker att också i de fallen måste beslutet motiveras och hänsyn tas till rättsskyddsprinciperna inom förvaltningen. Också beslutet att avsätta borgmästaren eller en biträdande borgmästare bör motiveras och borgmästaren eller den biträdande borgmästaren ges möjlighet att i enlighet med förvaltningslagen (434/2003) bli hörd före beslutet, poängterar utskottet. Här konstaterar utskottet också att i rättstvister till följd av positionen som förtroendevald kan parterna i regel tillgripa kommunbesvär och i vissa fall förvaltningsrättskipning.

Kommundirektörens ställning vid övergången till borgmästarmodellen

I 24 § 2 mom. i förslaget avseende kommunallagen föreskrivs om förflyttningsskydd och bibehållna förmåner för kommundirektören när kommunen tar i bruk borgmästarmodellen. Regeln lyder att om tjänsten som kommundirektör är besatt ska kommundirektören förflyttas till ett för honom eller henne lämpligt anställningsförhållande. En kommundirektör som förflyttas till en ny tjänst eller befattning har rätt att få de förmåner som hör till denna i samma form som i tjänsten som kommundirektör. En övergång till borgmästarmodellen är enligt motiven inte en sådan grund för uppsägning av ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker som anges i 37 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003). Som tillägg vill utskottet påpeka att en övergång

till borgmästarmodellen inte får användas för att undgå kravet på kvalificerad majoritet för upp-sägning av kommundirektören.

Bestämmelsen behöver enligt utskottet preciseras på vissa punkter. Utskottet föreslår att den ändras så att det klart framgår att kommundirektören får förflyttas bara vid en övergång till borgmästarmodellen, att fullmäktige ska besluta om förflyttningen och att kommundirektörens tidigare löneförmåner inte försämras. En entydig tolkning kräver också att bestämmelsen kompletteras i fråga om förflyttning av en kommundirektör som valts för viss tid. Dessutom föreslår utskottet att bestämmelsen preciseras så tillvida att "anställningsförhållande" byts ut mot "tjänst" och "arbetsavtalsförhållande". Efter utskottets ändringsförslag lyder 24 § 2 mom. i lagförslag 1 som följer: "År tjänsten som kommundirektör *besatt när borgmästarens mandattid börjar, skall fullmäktige besluta att kommundirektören förflyttas till en annan tjänst eller ett arbetsavtalsförhållande som lämpar sig för honom eller henne. En kommundirektör som är vald för viss tid förflyttas för återstoden av tiden till en annan tjänst eller ett arbetsavtalsförhållande. En kommundirektör som förflyttas till en annan tjänst eller ett arbetsavtalsförhållande har rätt att få de förmåner som hör till tjänsten eller arbetsavtalsförhållandet i sådan form att de inte är oförmånligare än förmånerna i tjänsten som kommundirektör*".

Stöd till fullmäktige grupper

För att underlätta för fullmäktige grupperna kan kommunen med stöd av den föreslagna 15 b § i kommunallagen stödja verksamheten inom fullmäktige grupperna och de åtgärder genom vilka fullmäktige grupperna främjar kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka. När stöd beviljas ska stödets användningsändamål specificeras. Bestämmelsen är nödvändig för att tydliggöra spelreglerna för stöd till fullmäktige grupperna, menar utskottet. Sett i ett bredare perspektiv är bestämmelsen viktig också för arbetet i fullmäktige och för den kommunala demokratin.

Utskottet noterar att specificeringen "för arbetet i fullmäktige" i anknytning till fullmäktige grupper redan förekommer i den gällande 15 § om fullmäktiges arbetsordning. Här ser sig utskottet föranlett att understryka att även om bestämningen nämns i lag gör det inte fullmäktige grupperna till officiella organ som handhar ett offentligt uppdrag. Bestämmelser om kommunens organ ingår i 17 §.

Utskottet passar på att i detta sammanhang påpeka hur viktigt det är med information och informationsutbyte, inte bara för det kommunala beslutsfattandet utan också för att effektivisera arbetet i fullmäktige och för att tillgodose kommuninvånarnas möjligheter till medinflytande. Det gäller alltså för kommunerna att hitta på hur denna funktion kunde förbättras.

Ledigt för förtroendeuppdrag

I dagsläget ger vår lag inte förtroendevalda rätt till ledigt från arbetet för att sköta förtroendeuppdrag. Inom vissa branscher finns frågan reglerad i kollektivavtal eller tjänstekollektivavtal. Andra förtroendeuppdrag än medlemskap i fullmäktige har mer eller mindre setts som en medborgerlig plikt. Det är, menar utskottet, helt på sin plats med en bestämmelse i lagen om förtroendevaldas rätt att få ledigt från arbetet för att sköta förtroendeuppdrag. Den föreslagna 32 b § föreskriver att den förtroendevalda skall avtala om ledigheten med arbetsgivaren. När det handlar om ledigt för att kunna delta i kommunala organs sammanträden, kan arbetsgivaren inte vägra bevilja ledigt förutsatt att det inte finns vägran- de arbetsrelaterade skäl till det.

Förslaget stärker de kommunala förtroendevaldas ställning och gör det lättare för dem att jämka samman förvärvsarbete och förtroendeuppdrag. Men det behövs nya sätt att få kommuninvånare, exempelvis ensamföräldrar och närståendevårdare, att åta sig förtroendeuppdrag, menar utskottet.

Utskottet föreslår att det görs en liten språklig korrigerings i 32 b § 2 mom. genom att ordet "luottamustoimien" ändras till "luottamustoi- men".

Behandling av ett ärende i en direktion

Regeringen föreslår att kommunallagens 51 § om rätten att överta ärenden bl.a. ska kompletteras med ett nytt 3 mom. som tillåter att det i en instruktion föreskrivs att en direktion har rätt att ta upp ett ärende till behandling. I samma kontext ingår en justering av 89 § om rättelseyrkande. Förslaget har främst att göra med en fungerande beställar-utförarmodell. Utskottet föreslår att 51 § 3 mom. omformuleras för att vara kongruent med rätten att överta ärenden i 1 mom. Första meningen i det nya 3 mom. i kommunallagens 51 § lyder efter utskottets ändring som följer: "I en instruktion kan föreskrivas att en direktion, (*utesl.*) dess ordförande *eller* en kommunal tjänsteinnehavare *får* till behandling i direktionen ta upp ett ärende som med stöd av denna lag har delegerats till en underlydande myndighet och i vilket den behöriga myndigheten har fattat ett beslut."

Balansering av kommunens ekonomi

Kommunallagens bestämmelser om balansering av ekonomin föreslås bli preciserade. I 65 § exempelvis föreslås ett nytt 3 mom. som ålägger kommunen att göra upp en ekonomiplan som är i balans eller som visar överskott i det fall att överskott inte beräknas uppkomma i balansräkningen för det år budgeten görs upp. Planen får gälla högst fyra år. Om underskottet i balansräkningen inte kan täckas under planperioden, ska kommunen göra upp ett särskilt specificerat åtgärdsprogram för att täcka underskottet. Propositionen lyfter också starkare fram kommunalstyrelsens och revisionsnämndens roll i balanseringen av ekonomin. Förslagen är enligt utskottets mening nödvändiga för att ekonomiskt trängda kommuner ska få kostnadsutvecklingen i balans och täcka ett eventuellt underskott.

2. Lag om ändring av arbetsavtalslagen

Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

3. Lag om ändring av statstjänstemannalagen

Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

4. Lag om ändring av lagen om kommunala tjänsteinnehavare

Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

5. Lag om ändring av sjömanslagen

I lagförslag 5 i propositionen föreslås sjömanslagen få en ny 32 g § där det hänvisas till den nya 32 b § i kommunallagen om ledigt för att sköta förtroendeuppdrag. Riksdagen håller samtidigt på att behandla en proposition med förslag till lagar om ändring av 4 kap. i arbetsavtalslagen och sjömanslagen (RP 44/2006 rd). I den propositionen ingår ett förslag om komplettering av sjömanslagen med en ny 32 g § som innehållsligt skiljer sig från förslaget ovan. Med hänvisning till arbetslivs- och jämställdhetsutskottets betänkande AjUB 4/2006 rd — RP 44/2006 rd av den 18 maj 2006 föreslår förvaltningsutskottet att numret på 32 g § i lagförslag 5 i RP 8/2006 rd ändras till 32 i § och att motsvarande ändring görs i ingressen.

Lagmotionen

Utskottet har godkänt lagförslagen utifrån proposition RP 8/2006 rd och föreslår därför att lagförslaget i lagmotion LM 123/2004 rd förkastas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslag 2—4 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 1 och 5 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att lagmotion LM 123/2004 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag**om ändring av kommunallagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i kommunallagen av den 17 mars 1995 (365/1995) 70 §,
ändras 21, 24, 51, 65, 68, 69, 71§, 86 § 1mom. och 89 § 2 mom.,
 av dem 21 och 68 §, sådana de lyder delvis ändrade i lag 81/2002, 65 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 353/2000, 71 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1034/2003 och 86 § 1 mom. sådant det lyder i nämnda lag 353/2000, samt
fogas till lagen nya 15 b, 24 a, 32 a och 32 b § som följer:

2 kap.

Fullmäktige15 b och 21 §
(Som i RP)

24 §

Kommundirektör och borgmästare

(1 mom. som i RP)

Är tjänsten som kommundirektör besatt när borgmästarens mandattid börjar, skall fullmäktige besluta att kommundirektören förflyttas till en annan tjänst eller ett arbetsavtalsförhållande som lämpar sig för honom eller henne. En kommundirektör som är vald för viss tid förflyttas för återstoden av tiden till en annan tjänst eller ett arbetsavtalsförhållande. En kommundirektör som förflyttas till en annan tjänst eller ett arbetsavtalsförhållande har rätt att få de förmåner som hör till tjänsten eller arbetsavtalsförhållandet i sådan form att de inte är oförmånligare än förmånerna i tjänsten som kommundirektör.

(3—5 mom. som i RP)

24 a och 32 a §
(Som i RP)

32 b §

Förtroendevaldas rätt att få ledigt från arbetet för att sköta förtroendeuppdrag(1 mom. som i RP)
(2 mom. som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten.)
(3 mom. som i RP)

51 §

Behandling av ett ärende i ett högre organ

(1 och 2 mom. som i RP)

I en instruktion kan föreskrivas att en direktion, (*utesl.*) dess ordförande eller en kommunal tjänsteinnehavare kan till behandling i direktionen ta upp ett ärende som med stöd av denna lag har delegerats till en underlydande myndighet och i vilket den behöriga myndigheten har fattat ett beslut. Ärendet kan då inte tas upp till behandling i den nämnd som direktionen lyder under. Har beslut fattats om att ta upp ärendet till behandling i både direktionen och kommunstyrelsen, skall ärendet behandlas i kommunstyrelsen.

(4 och 5 mom. som i RP)

65, 68, 69, 71, 86 och 89 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

5.

Lag
om ändring av sjömanslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till sjömanslagen av den 7 juni 1978 (423/1978) en ny 32 i § som följer:

32 i (32 g) §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 19 maj 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
medl. Lasse Hautala /cent
Hannu Hoskonen /cent
Jyrki Kasvi /gröna
Esko Kurvinen /saml

Lauri Kähkönen /sd
Heli Paasio /sd
Mauri Salo /cent
Satu Taiveaho /sd
Tapani Tölli /cent
Tuula Väättäin /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.